

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7CoCsp/23/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8718205378
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Breza
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8718205378.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Brezu a sudcov JUDr. Martina Filákovského a JUDr. Anny Kovalovej v právnej veci žalobcu Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom v Žiline, na ul. Hodžovej č. 11, IČO: 31 575 951, proti žalovanému W. U., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcemu vo K. Tatrách, v E. S. č. XXXXX, o zaplatenie sumy 1.143,72 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Poprad zo dňa 30.09.2019 č.k. 12Csp 112/2018 - 634 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Poprad zo dňa 27.04.2020 č.k. 12Csp 112/2018-658 takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok v spojení s opravným uznesením vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a vo výroku o trovách konania.

Žalovanému sa nepriznáva náhrada trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Prvoinštančný súd napadnutým rozsudkom v spojení s opravným uznesením uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 963,72 eur v splátkach po 50 eur mesačne pod hrozbou straty výhody splátok. Konanie v časti zaplatenia sumy 180 eur s prísl. zastavil. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol a vyslovil, že žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 74 %.

2. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že dňa 28.08.2013 strany sporu v súvislosti so zmluvou o zriadení účtu uzatvorili zmluvu o povolenom prečerpaní na účte. Na jej základe žalovanému bolo umožnené povolené prečerpanie na účte do výšky limitu 500 eur. Listom zo dňa 31.07.2018 banka vyzvala žalovaného na vysporiadanie nepovoleného debetného zostatku s tým, že v opačnom prípade bude jeho účet zrušený. Banka evidovala dlh žalovaného v sume 1.073,72 eur a zároveň mu stanovila termín na plnenie.

3. Ďalším listom zo dňa 20.08.2018 banka oznámila žalovanému odstúpenie od zmluvy o účte a upozornila ho na nepovolené prečerpanie v aktuálnej výške 1.077,74 eur. Za obdobie odo dňa 28.02.2002 do dňa 06.09.2018 banka evidovala prehľad účtovných operácií na účte žalovaného s vyčíslením dlhu ku dňu 06.09.2018 v celkovej výške 1.143,72 eur.

4. Závazkový vzťah medzi účastníkmi zmluvy o povolenom prečerpaní na účte bol posúdený ako spotrebiteľský, pretože žalobca vystupoval pri uzavretí zmluvy o povolenom prečerpaní na účte v pozícii dodávateľa, keďže konal v rámci svojej podnikateľskej činnosti a žalovaný uzavrel zmluvu ako spotrebiteľ, fyzická osoba, pretože nekonal v rámci svojej podnikateľskej činnosti. Zmluva je typová, uzatváraná vo viacerých prípadoch na predtlačenom formulári, ktorej obsah nemohol žalovaný ako spotrebiteľ ovplyvniť.

5. Za daného stavu mal žalobca nárok po zosplatnení istiny a vypovedaní zmluvy o bežnom účte na zaplatenie istiny 1.143,72 eur. Táto pozostáva z rozdielu medzi prostriedkami banky čerpanými žalovaným vo forme realizovaných platieb cez portály POS, výberov z bankomatov Z. banky, výberov z bankomatov inej banky, výberov v hotovosti, splátok pôžičky v celkovej výške 95.655,84 eur a platbami poukázanými žalovaným v celkovej výške 94.512,12 eur. Po odpočítaní plnenia žalovaného vo výške 180 eur, nesplatenou zostáva istina v čiastke 963,72 eur.

6. V časti uplatneného úroku vo výške 28 % bola žaloba zamietnutá z viacerých dôvodov. V prvom rade dohoda zmluvných strán o sankčnom úroku v konkrétnej výške nie je súčasťou zmluvy o povolenom prečerpaní, ale len všeobecných obchodných podmienok a vývesky, s ktorou žalovaný nevyslovil súhlas. Nebola individuálne dojednaná a ide preto o neprijateľnú zmluvnú podmienku. Pretože ustanovenia o výške úročenia, ktorú dokonca môže banka v prospech úverového vzťahu bez dohody strán meniť, nie sú súčasťou zmluvy, ale len všeobecných obchodných podmienok a cenníka, ako aj vzhľadom na spotrebiteľský vzťah medzi účastníkmi zmluvy, nie je možné v zmysle ust. § 710 Obchodného zákonníka aplikovať na nepovolené prečerpanie účtu ustanovenia o úvere, konkrétne o spotrebiteľskom úvere.

7. Je nepochybné, že okrem istiny má veriteľ právo všeobecne od dlžníka požadovať aj dohodnuté úroky z úveru. Je však potrebné v tejto súvislosti prihliadať na moment, do ktorého je možné úroky priznať. Ak dôjde zo strany veriteľa k jednorazovému zosplatneniu celého úveru, od tohto momentu má nárok popri istine len na úroky z omeškania. Dohodnuté úroky z poskytnutých prostriedkov patria veriteľovi len do splatnosti dlhu resp. jeho splátok. Od momentu splatnosti je dlžník v omeškani a musí platiť úroky z omeškania. Cieľom dohodnutých úrokov z poskytnutých prostriedkov je kompenzovanie obmedzenia veriteľa disponovať so svojimi financiami. Úrok predstavuje cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s ňou nakladať a produkovať zisk. V prípade splácania úveru v splátkach veriteľ nemá nárok a dlžník nemá povinnosť vrátiť celú požičanú sumu naraz. V tom tkvie rozdiel medzi stavom výhody splátok a stavom jednorazového zosplatnenia úveru, kedy veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie istiny úveru, vrátane kapitalizovaných úrokov ku dňu zosplatnenia úveru. Spotrebiteľ už nemá právny titul mať u seba peňažné prostriedky a užívať ich, preto veriteľ nemôže inkasovať úroky, ktoré by mu patrili výhradne za trvania oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V takomto prípade ide o zmenu pôvodného záväzku. Jednorazovým zosplatnením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navýšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatnenia a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa ide o protiprávny stav založený sankčným jednostranným predčasným zosplatnením úveru. S protiprávnym stavom sa prirodzene spájajú výhradne sankcie v zmysle ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pretože spotrebiteľ je v omeškani s vrátením uvedenej sumy. Naopak s protiprávnym stavom sa nikdy nebudú spájať odplatné plnenia, ktoré sa spájajú len so stavom lege artis, a teda stavom oprávneného držania peňažných prostriedkov podľa podmienok spotrebiteľskej zmluvy. Ak napriek tomu existuje zmluvná úprava, ktorá s protiprávnym stavom stotožňuje aj odplatné úroky patriace len v právne súladnom stave, je táto úprava na škodu spotrebiteľa neprijateľne odchylná od zákona, čo zmluvnú podmienku podľa ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, resp. podľa ust. § 53 ods. 1 a 5 Občianskeho zákonníka robí absolútne neplatnou. Pretože žalobca znížil žalovanému limit povoleného prečerpania na 0 dňa 01.06.2018, týmto fakticky zosplatnil svoju pohľadávku voči žalovanému a od tohto momentu by mal nárok popri istine len na úroky z omeškania. Tieto si však žalobca v konaní neuplatnil.

8. S prihliadnutím na uvedené súd prvej inštancie rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti rozsudku.

9. Výrok o trovách odôvodnil ust. § 255 ods.2, § 256 a § 262 C.s.p. Žalobca si uplatnil v konaní sumu istiny 1.143,72 eur a úrok, výška ktorého ku dňu rozhodnutia predstavovala sumu 285 eur. Celkom tak požadoval priznať čiastku 1.428 eur. Vychádzajúc z uplatneného a priznaného nároku, pri zohľadnení čiastočného späťvzatia zavineného žalovaným, žalobcovi bol priznaný nárok na náhradu trov konania v rozsahu 74 %.

10. Proti tomuto rozsudku v spojení s opravným uznesením, a to konkrétne proti výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a proti výroku o trovách konania, podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Navrhol rozsudok v spojení s opravným uznesením zmeniť tak, aby jeho žalobe bolo v plnom rozsahu vyhovené. Ako dôvod uviedol, že rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho

posúdenia veci a súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam.

11. V zmysle ust. § 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z.z. sa prekročením rozumie automaticky prijaté prečerpanie, pri ktorom veriteľ umožňuje spotrebiteľovi disponovať peňažnými prostriedkami nad rámec aktuálneho zostatku na platobnom účte spotrebiteľa alebo nad rámec dohodnutého povoleného prečerpania. Podľa ust. § 18 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z., ak ide o zmluvu o otvorení bežného účtu a existuje možnosť, že sa spotrebiteľovi umožní prekročenie, veriteľ je povinný informovať spotrebiteľa pravidelne v listinnej podobe alebo na inom trvalom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi, o úrokovej sadzbe spotrebiteľského úveru, podmienkach, ktoré upravujú jej uplatňovanie, indexe, alebo referenčnej sadzbe, ktorá sa vzťahuje na pôvodnú úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, sankciách, úrokoch z omeškania a poplatkoch za toto prekročenie a podmienkach, za ktorých sa tieto poplatky môžu meniť. Aj celkom bez osobitných ustanovení zmluvy o bežnom účte by sa prekročenie žalovaného spravovalo ustanoveniami zákona o prekročení, pretože v prípade prekročenia nemusí zmluva ako obligatórnu náležitosť obsahovať dokonca ani údaj o výške úroku. Naopak, podľa ust. § 18 ods. 1 tohto zákona postačuje, aby veriteľ informoval spotrebiteľa na trvalom médiu o úrokovej sadzbe. Žalobca zverejnil výšku úrokových sadzieb v úrokovej výveske na web stránke, a to nielen aktuálne vývesky, ale i historické. Okrem toho žalovaný bol informovaný o svojom prekročení na účte výpismi z účtu a taktiež informáciou v internetbankingu, v ktorom je uvedený prehľad obrátov na účte, aktuálny zostatok a ďalšie informácie o stave účtu. Žalobca si svoju informačnú povinnosť, ktorou zákon podmieňuje možnosť uplatnenia úroku z prekročenia, nepochybne splnil. S oprávnením banky požadovať úroky za prečerpanie účtu počíta Obchodný zákonník, ako aj zákon č. 129/2010 Z.z. v ust. § 18 ods. 1. Zverejnením vývesiek úrokových sadzieb na webovom sídle žalobcu a v pobočkách je splnená povinnosť v zmysle ust. § 18 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch. Zákon nevyžaduje uvedenie úrokovej sadzby v zmluve, preto je zamietnutie nároku na úrok nedôvodné. Všeobecné obchodné podmienky sú súčasťou zmluvy, pričom podľa rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-42/15 zmluva o úvere nemusí byť nevyhnutne vyhotovená ako jediný dokument. Možnosť úpravy povinnosti zo zmluvy v obchodných podmienkach upravuje aj Obchodný zákonník v ust. § 273.

12. Čo sa týka rozhodnutia o trovách, žalobca mal úspech v celom rozsahu. Žalovaná istina bola 1.143,72 eur a z tejto prvoinštančný súd priznal žalobcovi sumu 963,72 eur. Vo zvyšnej časti 180 eur konanie zastavil v dôsledku zavinenia žalovaného.

13. Odvolací súd v zmysle zásad ust. § 379, § 380 a § 381 C.s.p. preskúmal rozsudok v spojení s opravným uznesením v napadnutej časti spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že odvolanie žalobcu nie je opodstatnené.

14. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

15. Len na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku je potrebné poukázať na ust. § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka ukládajúce konkrétne povinnosti žalobcovi ako poskytovateľovi služby. Vychádzajúc z tohto ustanovenia, ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.

16. V prejednávanej veci, ako to vyplýva z obsahu návrhu na vydanie platobného rozkazu zo dňa 23.10.2018 (č.l. 1 a 2 spisu), z obsahu podania žalobcu zo dňa 18.09.2019 (č.l. 104 až 106 spisu) a z obsahu odvolania žalobcu zo dňa 07.11.2019 (č.l. 641 až 645 spisu) žalobca svoj nárok na úhradu úroku vo výške 28 % odôvodnil bodom 3.12 Všeobecných obchodných podmienok. Táto zmluvná podmienka v znení: „Pri zúčtovaní poplatkov môže dôjsť k nepovolenému prečerpaniu bežného účtu. Po dobu

nepovoleného prečerpania je majiteľ účtu povinný platiť z prekročenej čiastky úrok vypočítaný na základe úrokovej sadzby „Úrok pri nepovolenom prečerpaní účtu.“ bola rozsudkom Okresného súdu Prešov zo dňa 11.05.2017 č.k. 9Csp 170/2016-63 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 12.12.2017 č.k. 7Co 99/2017 - 81 určená za neplatnú pre svoju neprijateľnosť. Rovnako vo veci vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 9C 113/2015 bolo právoplatne rozhodnuté o určení neprijateľnosti a zároveň neplatnosti zmluvnej podmienky uvedenej vo všeobecných obchodných podmienkach žalobcu s rovnakým obsahom ako v prejednávanej spore. V týchto iných konaniach sa taktiež právoplatne rozhodlo o zamietnutí žalobcom uplatneného nároku na zaplatenie úroku vo výške 28 % ročne pri nepovolenom prečerpaní a poplatkov s poukazom na ich neprijateľnosť.

17. Ak Občiansky zákonník v ust. § 53a ods. 1 ukladá dodávateľovi povinnosť zdržať sa používania konkrétnej podmienky, ktorá bola vyhlásená za neplatnú pre jej neprijateľnosť, alebo ak z takejto podmienky dodávateľovi nebolo priznané plnenie, dodávateľ nie je oprávnený domáhať sa, a to ani v súdnom konaní, plnenia vyplývajúceho z neprijateľných podmienok voči všetkým spotrebiteľom. Zákonnému pojmu zdržať sa používania bez akýchkoľvek pochybností zodpovedá povinnosť dodávateľa neuplatňovať si plnenia z neprijateľných zmluvných podmienok.

18. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd postupom vyplývajúcim z ust. § 387 C.s.p. rozsudok v spojení s opravným uznesením vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a vo výroku o trovách konania ako vecne správny potvrdil. Čo sa týka trov konania, pri rozhodovaní o nich sa vzhľadom na pomery žalovaného malo vychádzať z ust. § 257 C.s.p., podľa ktorého výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. V prejednávanej veci pomery na strane žalovaného boli zisťované na pojednávaní konanom dňa 09.09.2019. Žalovaný je od 01.06.2019 nezamestnaný a poberá invalidný dôchodok vo výške 220 eur mesačne a nemocenské je mu vyplácané v sume 290 eur mesačne. Býva u priateľky a na nákladoch na bývanie sa podieľa sumou 80 eur. Uhrádza splátky pôžičiek v úhrnnej výške cca 140 eur mesačne. Ďalej má vyživovaciu povinnosť k dcére, ktorá ešte nie je zárobkovo činná. Tieto skutkové tvrdenia žalovaného žalobca nepoprel, a preto sa v súlade s ust. § 151 ods. 1 C.s.p. považovali za nesporné. Napriek uvedenému výrok o trovách konania nebolo možné zmeniť, nakoľko žalovaný proti tomuto výroku odvolanie nepodal a v dôsledku odvolania podaného iba žalobcom nebolo možné rozhodnutie o trovách, ktorým mu bola priznaná náhrada trov konania v rozsahu 74 % zmeniť v jeho neprospech.

19. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že žalovanému v súvislosti s odvolacím konaním žiadne trovy nevznikli.

20. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).